

Baggeraar

De baggeraar wordt in zijn werk geconfronteerd met diverse en/of wisselende weersomstandigheden. Met harde wind en flinke golfslag wordt met het baggeren gestopt omdat dan de kans op schade aan het materieel te groot is. De baggeraar werkt in een omgeving met hoge geluidsniveaus en waar de kans op ongevallen groot is. Hij kan worden blootgesteld aan de stoffen die schadelijk zijn voor het milieu, maar ook voor zijn gezondheid. Meestal betreft het toxische of hinderlijke stoffen waarvan de effecten voor de gezondheid zich pas na langere tijd openbaren.

Ook de Waterbouw kent een eigen arbocatalogus waarin deze functie voorkomt. Deze catalogus is te raadplegen onder www.caowaterbouw.nl/arbocatalogus.

De belangrijkste risico's voor de baggeraar zijn:

- [Gevaarlijke stoffen](#)
- [Lawaai](#)
- [Onveiligheid](#)

Gevaarlijke stoffen

Bij baggerwerk met verontreinigde specie is doorgaans sprake van een breed scala aan gevaarlijke / toxische stoffen. Bij het werken met sterk verontreinigde bagger is er sprake van een gezondheidsrisico. Deze risico's kunnen echter goed worden beperkt door het in acht nemen van een aantal voorzorgsmaatregelen en de vereiste hygiëne. Huid- of luchtwegaandoeningen komen weinig voor. Baggeraars hebben wel wat meer hinder van rook en weinig hinder van damp, gas, nevel of chemische middelen. Bij machines kunnen baggeraars aan dieseluitlaatgassen worden blootgesteld. Deze zijn kankerverwekkend. De blootstelling moet daarom zoveel mogelijk worden beperkt.

De belangrijkste risico's zijn:

- Kankerverwekkende stoffen
- Schadelijke stoffen

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Neem bij werkzaamheden met verontreinigde waterbodems de veiligheidsvoorschriften in acht, conform de betreffende CROW-publicatie 132 'Werken in of met verontreinigde grond en verontreinigd (grond-) water'.

Collectieve maatregelen

- Zorg dat bij het baggeren van verontreinigde waterbodems de vereiste gezondheidsbeschermende maatregelen worden getroffen, conform de publicatie 'Arbo Praktijkboek voor Bagger & Binnenvaart'.
- Zorg voor stofbeperkende voorzieningen op de machines of installaties.
- Zorg bij stoffig werk voor materieel met een overdrukcabine.
- Verlaag de blootstelling aan dieseluitlaatgassen. Dit kan door het verlengen van de uitlaat, het onderhouden van de motor, het aanschaffen van nieuw materieel minimaal volgens de Euro-2 norm en de toepassing van een zelfregenererend combifilter.
- Verstrek de noodzakelijke persoonlijke beschermingsmiddelen. Afhankelijk van de werkzaamheden betreft het onder meer:
  - otoplastieken en/of goed dempende oorkappen.
  - een veiligheidsbril.
  - een gelaatscherm.
  - een veiligheidshelm (NEN-EN 397).
  - olie- en chemicaliën- bestendige werkhandschoenen (NEN-EN 388).
  - olie- en chemicaliën- bestendige veiligheidsschoenen of -laarzen met stalen neus, zool en hoge enkelomsluiting (NEN-EN 345 - 347).
  - brandvertragende laskleding.
  - een lasbril of -kap en lashandschoenen.

Individuele maatregelen

- Gebruik het materieel en de machines, hulpmiddelen en gereedschappen volgens de voorschriften.
- Neem de gezondheidsbeschermende maatregelen en voorschriften voor het veilig werken in acht.
- Gebruik de voorgeschreven beschermingsmiddelen.

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

In hoofdstuk 4, afdeling 9 van het Arbobesluit zijn regels vastgelegd over hoe moet worden omgegaan met biologische agentia. Een onderdeel hiervan is een risico-inventarisatie en -evaluatie waarin specifiek aandacht is besteed aan:

- gegevens over het biologisch agens (categorie-indeling).
- type werkzaamheden, besmettingsbronnen.
- blootgestelde groep medewerkers (mogelijke ziekten voor werknemers).
- metingen.
- plan van aanpak (arbeidsgezondheidskundig onderzoek).

Werknemers hebben recht op een arbeidsgezondheidskundig onderzoek voorafgaand aan de werkzaamheden, bij vermoeden van contact met biologische agentia en bij ziekte of ziekte van een andere werknemer.

Cao voor de Bouwnijverheid

- Artikel 70a Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen lid 1, 2.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 9, 11, 12, en 16.

Meer informatie

- [Algemene informatie over dieselmotoremissies \(PDF\)](#)
- [Algemene informatie over het risico schadelijke producten \(PDF\)](#)
- [Algemene informatie over het risico \(schadelijk\) stof \(PDF\)](#)
- [Arbouw-advies Ademhalingsbescherming](#)
- [Basisinspectiemodule Blootstelling aan dieselmotoremissies \(PDF\)](#)
- [Gevaarlijke stoffen: weet waarmee je werkt \(info voor werknemers\)](#)
- [Gevaarlijke stoffen: weet waarmee je werkt \(info voor werkgevers\)](#)
- [Informatie over PBM](#)
- [Overzicht van gevaarsymbolen en hun uitleg \(PDF\)](#)
- [Overzicht van alle H- en P-zinnen \(PDF\)](#)
- [Productgroep Informatie Systeem Arbouw \(PISA\)](#)

Lawaai

Over lawaai zijn er onder de baggeraars relatief weinig klachten: 27%, ten opzichte van 40% voor het bouwpersoneel. Toch is er ook bij baggeren sprake van hard geluid. Vaak komt het geluid boven de grenswaarde uit. Dit geldt ook gemiddeld over een werkdag. In de machinekamer is het geluid harder dan 100 dB(A). Op het dek van diverse vaartuigen varieert het van 82 tot 93 dB(A) en op de tussenstations van 91 tot 95 dB(A). In de hijskraancabine is het geluid 94 dB(A). Van deze hoge niveaus en de risico's zijn de baggeraars zich niet altijd bewust. Slechts weinig baggeraars dragen de gehoorbescherming. Dit verhoogt de kans op gehoorschade. De grenswaarde voor lawaai is 80 dB(A).

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Betrek bij de aanschaf of het vervangen van motoren, materieel, apparatuur en gereedschap de geluidsproductie in de afweging. Vraag de leverancier om informatie over de geluidsproductie.
- Vervang lawaaiige werkzaamheden of materieel door minder lawaaiige alternatieven.

Collectieve maatregelen

- Zorg voor periodiek onderhoud; dit leidt tot minder onnodig lawaai door bijvoorbeeld rammelende onderdelen.
- Verstrek gehoorbeschermingsmiddelen (verplicht boven een geluidsniveau van 80 dB(A)). Het dragen hiervan is verplicht bij geluidsniveaus hoger dan 85 dB(A).
  - Kies een type in overleg met uw personeel. Een middel dat niet lekker zit, wordt vaak slecht gebruikt. Overweeg een type voorzien van communicatiemogelijkheden voor functies waarvoor frequent contact met collega's noodzakelijk is.
  - Verstrek geen doppen of watten als beschermingsmiddel. Deze beschermen onvoldoende. Bovendien kunnen toxische of irriterende stoffen in de gehoorgang terechtkomen. Otoplastieken met een op het geluidniveau afgestemd filter bieden wel goede bescherming.
  - Zie toe op het gebruik van de gehoorbeschermingsmiddelen; zorg ervoor dat de leiding het goede voorbeeld geeft.

Individuele maatregelen

- Werk niet onnodig dicht bij grote lawaaibronnen; hoe groter de afstand, hoe minder hard het geluid is.
- Houd de cabine van het materieel gesloten; vaak is er buiten de cabine meer lawaai.
- Gebruik de verstrekte gehoorbeschermingsmiddelen. U bent verplicht gehoorbescherming te dragen bij geluidsniveaus boven 85 dB(A).
- Draag in de machinekamers otoplastieken in combinatie met gehoorkappen.

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

In het Arbobesluit, Artikel 6.8 zijn grenswaarden voor lawaai vastgesteld om werknemers te beschermen.

- Boven 80 dB(A) moet de werkgever zijn werknemers voorlichten en zorgen dat zij over de juiste gehoorbescherming beschikken. Daarbij moet hij zijn werknemers in de gelegenheid stellen om tenminste eens in de vier jaar een medisch onderzoek (PAGO = Periodiek ArbeidsGezondheidskundig Onderzoek) te ondergaan waarbij hun gehoor wordt getest. De werkgever hoeft hiervoor zelf niets te ondernemen, de werknemer wordt automatisch uitgenodigd door de arbodienst waarbij hij is aangesloten.
- Boven de 85 dB(A) moet de werkgever bronmaatregelen of collectieve maatregelen nemen om het geluidniveau te verlagen tot onder de 85 dB(A). De plaatsen waar het geluidniveau hoger blijft dan 85 dB(A), moet hij markeren. Werknemers zijn in het gemarkeerde gebied verplicht hun gehoorbescherming te dragen.

Meer informatie

- [Algemene informatie over het risico lawaai \(PDF\)](#)
- [Geluidswijzer bouwmachines: aanwijzingen voor de koop van geluidsarme bouwmachines \(info voor werkgevers\)](#)
- [Keuzetabel Gehoorbeschermingsmiddelen \(PDF\)](#)
- [Keuzewijzer Gehoorbeschermingsmiddelen](#)

Onveiligheid

Belangrijke veiligheidsrisico's zijn het werken met draaiende machines en sterkstroom, het nachtwerk, het werken boven water en het opbaggeren van niet ontplofte munitie. Baggerschepen zijn tegen dit laatste beschermd. Overige risico's zijn het uitglijden en het vallen door luiken en openingen. Bij het overstappen op een ander vaartuig kan de baggeraar in het water vallen en verdrinken.

De belangrijkste risico's zijn:

- Arbeidsmiddelen
- Struikelen, uitglijden verstrappen

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Zorg op het dek voor een schoprand nabij de railing; deze voorkomt het van boord wegglijden wanneer de baggeraar uitglijdt.
- Zorg dat de trappen naar de machinekamer of andere ruimten van staal zijn. De treden moeten voorzien zijn van een antislipprofiel. De trappen moeten zodanig zijn bevestigd dat deze niet kunnen omvallen of wegschieten. Waar mogelijk moeten de trappen zijn voorzien van leuning of kooien.
- Voorzie de ladders en trappen van een kooi vanaf een hoogte van 2 m 60.
- Zorg dat de loopplanken voorzien zijn van railings en een gording. De hoogte van de railing is ongeveer 100 cm. De loopplank moet een zogenaamde 'kippenloop' hebben. Dit zijn dwarslatjes tegen het uitglijden.
- Zorg dat de loodsladder in goede staat verkeerd.

Collectieve maatregelen

- Zorg ervoor dat uw werknemers bij het op- en overstappen een reddingsvest (of overlevingspak) dragen.
- Neem bij werkzaamheden met verontreinigde waterbodems de veiligheidsvoorschriften in acht, conform de betreffende CROW-publicatie 132 'Werken in of met verontreinigde grond en verontreinigd (grond-)water'.
- Zorg dat bij het werken met een lastransformator de lastrafo is voorzien van een 'spanningsbegrenzingsrelais'; dit zorgt ervoor dat de ontstekingsspanning niet boven de veilige spanning van 50V uitkomt.
- Verstrek de noodzakelijke persoonlijke beschermingsmiddelen. Afhankelijk van de werkzaamheden betreft het onder meer otoplastieken en/of goed dempende oorkappen, een veiligheidsbril, een gelaatscherm, een veiligheidshelm (NEN-EN 397), olie- en chemicaliën- bestendige werkhandschoenen (NEN-EN 388), olie- en chemicaliënbestendige veiligheidsschoenen of -laarzen met stalen neus, zool en hoge enkelomsluiting (NEN-EN 345 - 347), brandvertragende laskleding, een lasbril of -kap en lashandschoenen.

Individuele maatregelen

- Gebruik het materieel en de machines, hulpmiddelen en gereedschappen volgens de voorschriften.
- Zet machines buiten bedrijf als er onderhoud aan gepleegd moet worden.
- Neem de voorschriften voor het veilig werken in acht.
- Gebruik de voorgeschreven beschermingsmiddelen.

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Artikelen 7.1 t/m 7.16 regelt het veilige gebruik en onderhoud, waaronder keuringen en inspecties van arbeidsmiddelen

Arbobesluit: Artikel 8.3 Beschikbaarheid en gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen

Arbobesluit: Artikel 8.4 Algemene vereisten veiligheids- en gezondheidssignalering

- Ter voorkoming of beperking van gevaren voor de veiligheid en de gezondheid van werknemers zorgt de werkgever ervoor dat op de arbeidsplaats of een arbeidsmiddel, doeltreffende veiligheids- of gezondheidssignalering aanwezig is.

Cao voor de Bouwnijverheid

- Artikel 56 Vergoeding werkkleding en gereedschap bouwplaatswerknemers.
- Artikel 70a Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen UTA-werknemers lid 5.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 4, 13 en 14.

Meer informatie

- [Algemene informatie over het risico elektriciteit \(PDF\)](#)
- [Arbouw-advies Elektrisch en pneumatisch handgereedschap](#)
- [Handboek Arbeidsmiddelen](#)
- [Keuzewijzer Gehoorbeschermingsmiddelen](#)